

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. שיעורן בכדי סיכת קטן ועד לוג ... מלוג עד סאה ברביעית ... מסאה ועד סאתים בחצי לוג 2
- ב. כל שיעורי חכמים להחמיר חוץ מכגרים של כתמים להקל 2
- ג. ניטל המחול ... אבל ניקב 3
- ד. ניטלו הכליות ... לקתה בכוליא אחת טרפה ... והוא דמטאי לקותא למקום חריץ ... לחיורא דתותי מתני 3
- ה. לית הלכתא כרב עוירא ... לא אמרן אלא בקולשיה אבל בסומכיה טרפה ואי אישתייר ביה כעובי דינר זהב כשרה 5
- ו. והרי מוגלא דכשר בריאה ופסול בכוליא והרי מים זכין דכשרים ... ומים זכין כשרים לא אמרן אלא דצילי אבל עכירי טרפה וכי צילי נמי לא אמרן אלא דלא סריח אבל סריח טרפה 8
- ז. הכוליא שהקמינה בדקה עד כפול בגסה עד כענבה בינונית 10
- ח. ניטל לחי התחתון ... שיכולה לחיות על ידי לעיטה והמראה אבל אינה יכולה לחיות על ידי לעיטה והמראה טרפה 11
- ט. ניטלה האם שלה ... היא האם היא טרפחת והיא שלפוחית 12
- י. איזוהי חרותה כל שצמקה ריאה שלה בידי שמים כשרה בידי אדם טרפה 13
- יא. דיכרי דצמיק ריאה דידהו ... בקייטא אייתי משיכלי חירי ... בסיתוא אייתי משיכלי שיחומי ... ואנחינהו מעת לעת אי הדרא בריא כשרה ואי לא טרפה
- 14
- יב. הגלודה שפסולה ואם נשתייר בו ... ברוחב כסלע על פני כל השדרה ... ראשי פרקים ... מקום טיבורו 15
- יג. ניטל מקום השדרה וכולו קיים ניטל מקום טיבורו וכולו קיים ניטלו ראשי פרקים וכולו קיים מאי תיקו ... כל העור כולו מציל בגלודה 17
- יד. אלו שעורותיהן כבשרן 19

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

טו. השוחט את העולה להקטיר כזית מעור של תחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת.....19

דף נה.

א. שיעורן בכדי סיכת קטן ועד לוג ... מלוג עד סאה ברביעית ... מסאה ועד סאתים בחצי לוג

כמה יקבל¹ החרס ויהיה מקבל טומאה, אם היה הכלי כשהיה שלם ומכיל כדי סיכת אדם קטן², עד חביות שהן מקבלות כסאה או קרוב ונשברו ונשאר בחרסים בין מקרקעיהן בין מדפניהן חרס שהוא מקבל כשהוא יושב רביעית ה"ז מקבל טומאה.

היה הכלי מחבית המכילה כסאה עד חבית המכילה סאתים או יתר ונשברה אם היה בחרס הנשאר כדי לקבל חצי לוג ה"ז מקבל טומאה, היה הכלי מחבית המכילה סאתים עד חצבים גדולים ונשברו אם נשאר מהן חרס. המקבל לוג הרי זה מקבל טומאה, היו החרסים מקבלין פחות משיעורין אלו אין מקבלין טומאה.

ב. כל שיעורי חכמים להחמיר חוץ מכגרים של כתמים להקל

¹ רמב"ם הלכות כלים פרק יח הלכה יג – יד

² לשון המשנה פרק ב' דכלים מכדי סיכת קטן וביאר שם רבינו כדי סיכת אדם קטן ע"כ ופי' זה מנומנם דלא נתן שיעור לקטנות ואם נאמר שהוא בן יומו אכתי לא ידענו אם הוא כדי סיכת כולו או מקצתו או אבר מאיבריו ובפ"ד דעדיות תנן הסך בשמן מהור ונטמא ומבל וכו' כדי סיכת אבר קטן ובפ"י המשנה כתב שם רבינו שהוא כדי סיכת אצבע הקטנה מאצבעות היד ע"כ משמע דמפרשה אדם גדול ובספ"ב דטומאת אוכלין סתם כלשון המשנה כדי סיכת אבר קטן אמנם בפ"י דהלכות שבת הל' ב' פסק שמן כדי לסוך אצבע קטנה של רגל קטן בן יומו והיא מסקנא דגמרא בשבת דף ע"ח ואנחנו לא נדע מעמו של רבינו והתוס' יום טוב ז"ל בעדיות כתב דרבינו היתה לו גירסא אחרת עיין שם. מעשה רקח ועיין מרכה"מ שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

כל שיעורי חכמים באיסורי תורה כגון טומאה וטריפות וכיוצא במשנה או ברייתא להחמיר³. אבל במימרת אמוראים⁴ אין אומרים כן, ואין לפשוט לכאן או לכאן.

ובאיסורין דרבנן אין הולכין בהן להחמיר אלא להקל כענין שאמרו בכתמים⁵.

ג. ניטל הטחול ... אבל ניקב

יבואר להלן בעזה"ת

ד. ניטלו הכליות ... לקתה בכוליא אחת טרפה ... והוא דמטאי לקותא למקום חריץ ... לחיורא דתותי מתני

³ והיינו היבא דלא מוכחא מילתא אבל אי איכא הוכחה או איזה טעם לומר דעד ולא עד בכלל אולינן בהו לקולא, פרי חדש יורה דעה סי' ל"ב ס"ק ו'

⁴ כ"כ התוס' בפרק אלו טרפות [דרף] מ"ו א' ד"ה עד ועד בכלל הביאו מוהריק"א בכלליו ואהריהם נמשכו קצת מן האחרונים וכ"כ הב"ח בי"ד סי' מ"ד ס"ג לדעת הכנה"ג ועיין שיירי כנה"ג בכללי התלמוד אות צ"א ודע דאף לדעת התוספות אין הכוונה לומר דמקילינן בכל שיעור האמוראים מהאי כללא אלא דליבא למפשט מידי מההיא כללא וכמ"ש מוהר"ח קאזיזו ז"ל בקונטרס חק לישראל סי' ל"ב סוף ס"ק ו'. יד מלאכי כללי התלמוד כלל שיו

⁵ ומה שאמרו חוץ מכגרים של כתמים להקל לאו דווקא אלא כעין גרים של כתמים שהוא מדרבנן קאמרי, כן כתב הרשב"א בחידושו לפרק אלו טריפות דף נ"ח א' ושכן נראה מדברי רש"י וכיוצא בזה מצאתי להרלנ"ח בפסק הסמיכה דף ש"א א'. יד מלאכי שם שיה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

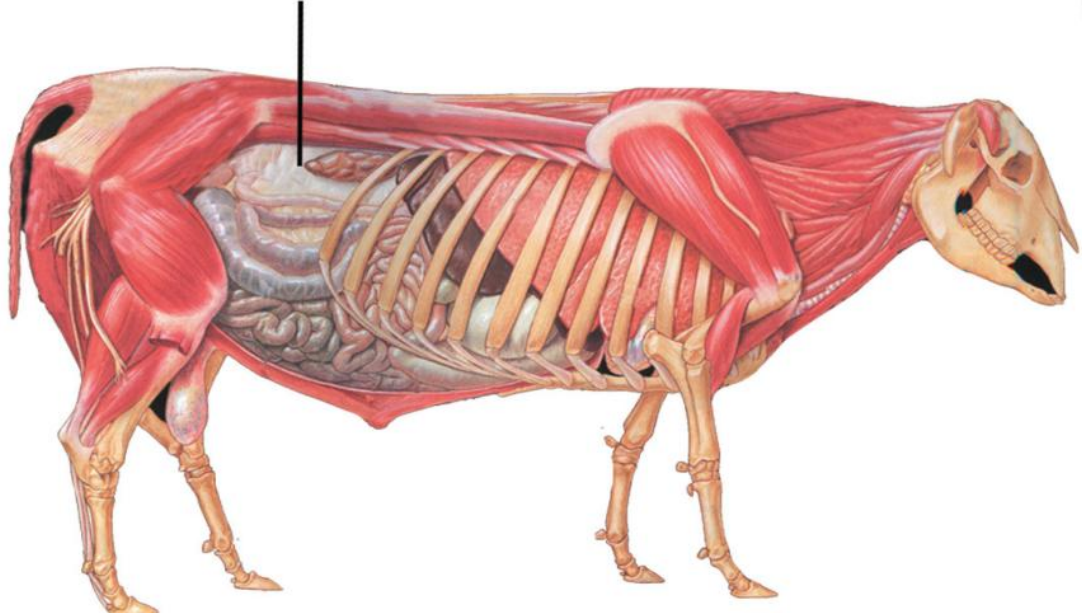
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מקום מושב הכליות (כליה ימנית)

כבר התבאר לעיל דף נד. שאם לקתה הכוליא והוא שנעשה בשרה כבשר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

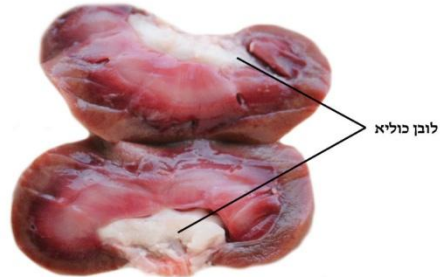
מסכת חולין

המת שהבאיש ומתמסמם הבשר עד שאם תאחוז במקצתו מתמסמם ונופל, מריפה, והוא שהגיע המסמום עד הלובן ולתוך הלובן.⁶

ואם נבקעת ע"י חולי לשנים לבו"ע בכלל לקותא היא,

מיהו דוקא אם הגיע ללובן עצמו אבל עד מקום הלובן לא.⁷

דף נה:

ה. לית הלכתא כרב עוירא ... לא אמרן אלא בקולשיה אבל בסומכיה טרפה ואי אישתייר ביה כעובי דינר זהב כשרה

עוד התבאר שם שניטל הטחול⁸, כשרה.

⁶ ש"ך

⁷ יד יהודה ז

⁸ שו"ע ונו"כ מג א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ובניקב הטחול⁹ יש בו חילוק, והוא שבריית הטחול ראשו האחד עב והשני דק כבריית הלשון, ואם ניקב בראש העב נקב מפולש אף אם העור כלומר הקרום שעל הטחול לא ניקב שם טריפה¹⁰, שהוא גרוע מנטול¹¹ מפני שהנקב מכאיבה ושוב אינה חיה¹², ודוקא מפולש וכל שכן אם נחתך כולה דטריפה.

סומכיה, מקום דיבוקו לגוף

קרום שעל הטחול

קולשיה

⁹ שו"ע ונו"כ שם ב

¹⁰ מ"ז א דהא אין העור בכלל סתם טחול אלא יש לו שם אחר דהיינו קרום שעל הטחול.

¹¹ ונראה לי דמה שאסרו בנימוק או לקוי בצד העב היינו כשמתחיל מבחון והולך לפנים אבל אם הטחול בחוץ שלם ולקוי בפנים אין איסור, דלא חמיר מריאה דאמרינן בזה חסרה מבפנים לא שמיה חסרון, ותדע מדאמרו בגמרא כשר בריאה פסול בכליא דהיינו מוגלא ולא אמרו כן בטחול דפסול בו מה שכשר בריאה דהיינו לענין חסרון מבפנים, וכן נראה דעת מהרש"ל, אלא דמ"מ מסתפינא להקל כיון שלא נמצא מפורש בפוסקים עכ"ל. והפר"ח כתב עליו ואנא לא מסתפינא להקל בזה לפי שהדין זה ברור הוא בעיני ע"כ, ויפה כתב דחסרון בפנים בטחול לא שמיה חסרון אף שמבפנים כולו לקוי בלא שיוור כלל רק עור הטחול מבחון שלם ואין בו נקב כלל כשירה, וכן מוכח מדברי ש"ך בנה"ב. חגורת שמואל שם

¹² עיין במ"ז [מקום] שנמצאים עגלים שיש להם נקב מפולש בטחול בראש העב וסביב הנקב מבפנים מקיף עור הטחול, ואומרים קצת אנשים שכן דרכן של רוב עגלים שם. ועיין יד יהודה ב הנה בודאי גם נברא ניקב נמי בכלל ניקב הוא, כמו דאמרינן וברא בו נקבים נקבים. מיהו כל הנקבים האוסרים אינו אלא בניקב להחלל, באבר שיש לו חלל, כגון בני מעים ולב וריאה, כל שהוא פתוח לפניו ויוצא ממנו מה שבפנים גם אם הוא מברייתו כך אסור, אבל אם אינו פתוח לפניו רק שבאמצע הבני מעים יש נקב והעור שלם במקום הנקב ואין הריעי יוצא ממנו, וכה"ג נמי בריאה אשר מנוקב באמצע והעור שלם סביב הנקב אין שום התחלת איסור כלל, וליחוש שמא נעשה אח"כ ואח"כ נתקדם עור סביבו לדבר זה אין חוששין כלל דהוא דבר דלא יהא נעשה אח"כ, וכן כשנראה שהוא מתולדה לא מחזקין רעותא. וכבר נתברר דהקצבים שהביא הרשב"א [בתשובות סי' שפא] הם היה שקר בימינם, ואנשים האחרים אמרו אמת. ע"כ ברור דגם בטחול אם מצינו נקב באמצע הטחול והעור שלם סביבו נמי אין זה נקב האוסר, רק מתחילה נחלק במקום ההוא לשנים, דבאמת גם בטחול צריכין שיהא בשר הנקב מגולה לחוץ, ע"כ אין שום חשש בזה גם בבהמה גדולה ובכל מקום שימצא כן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל נקב שאינו מפולש אם נשאר תחתיו מבשר הטחול עצמו כעובי דינר זהב מותר שחוזר ומבריא¹³, פחות מכאן הרי הוא כמפולש וטריפה, ואינו מועיל סתימת חלב או בשר. וגם הקרום שעליו אינו מצטרף דאין זה בכלל סתם טחול¹⁴.

ועובי דינר¹⁵ זהב זה לא ידענו שיעורו, ומ"מ ידענו¹⁶ שהוא פחות מחצי עובי הטחול, הלכך אם נשתיר חצי עוביו של אותו טחול במקום שהוא עב¹⁷ פשיטא דכשרה.

ואין חילוק בין דקה לגסה בכל טחול הוא פחות מחצי עובי של אותו טחול¹⁸. נימוחה או לקתה בשינוי מראה ונשתיר כעובי דינר כשרה ואם לאו טריפה. אבל אם ניקב הדק שלו בכל ענין כשרה ואפילו נחתך שם לגמרי כשרה. ובכל הני נקובים איירי שאין המחט לפנינו אבל בנמצא מחט לפנינו תחוב בו ויש לחוש לנקיבת שאר איברים אז יש לטרוף¹⁹.

¹³ אכן אם ניקב הטחול עם העור שעליה ולא נשתיר עובי דינר זהב אף שהקרום שעליה נשאר שלם ולא ניקב מכל צד לא שמיה סתימה והוי כמפולש וטריפה כנ"ל בשם המ"ז

¹⁴ אבל אם הנקב בפנים וכל העור הסביב לו שלם י"ל דגם עור הזה מציל שלא יהא נחשב מגולה לחוץ כיון שדבוק סביבו היטב. יד יהודה שם ה

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם ד

¹⁶ דבגמרא אמרינן ע"ז אי אשתיר כעובי דינר זהב וכל שיור הוא פחות מחציו, רשב"א. מובא במ"ז ז

¹⁷ ש"ך ז וכ"כ בפר"ח

¹⁸ יד יהודה יב

¹⁹ כ"כ המ"ז והש"ך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ונקרא מקום²⁰ העב כל מה שדבוק לכרס²¹ ולא יותר²².

טחול העוף²³ עגול ואינו דומה לבהמה וחשבינן כולו במקום הדק ואין נקב פוסל בו. וראוי לכל אדם להחמיר לעצמו²⁴.

ו. זהרי מוגלא דכשר בריאה ופסול בכוליא

זהרי מים זכין דכשרים ... ומים זכין כשרים לא אמרן אלא

דצילי אבל עכירי טרפה וכי צילי נמי לא אמרן אלא דלא

סריח אבל סריח טרפה

²⁰ שו"ע נו"כ שם ג.

²¹ אף שבמקום הדבוק יש ג"כ בשפה דק קצת מ"מ הוא בכלל סומכיה ואם ניקב טריפה, כ"כ הפר"ח והט"ז ובתשובת מהר"י הלוי ש"פ וכ"כ בשל"ה דף ע"ה ע"א.

²² בל"ח דף קס"ח בפא"ט הביא מעשה שנעשה בפראג בטחול שניקב מקום העב דהיינו מקום שאינו דבוק לכרס ושעמדו למנין והטריפוהו, ומלשון המחבר שכתב סומכיה הוא כל מה שדבוק לכרס קרוי עב משמע ודאי דאתי למעוטי אותו צד שאינו דבוק לכרס אף שהוא ג"כ עב, וכן נראה מדברי או"ה כלל כ"ב שכתב סומכיה הוא כל מה שדבוק לכרס וקולשיה הוא שאין דבוק בו כלל ע"כ וכן דעת בעל ל"ח להלכה ולא למעשה. ונראה דהמיקל בהפסד מרובה לא הפסיד וכן דעת הפר"ח וכמעשה דהט"ז במקום זה יש להכשיר אף שלא במקום הפסד מרובה וק"ל. הגורת שמואל שם

²³ שו"ע נו"כ שם ו

²⁴ דעת הרמב"ם וכתב הרשב"א עליו שכבר הורה זקן, אבל ראשונים ואחרונים כתבו שקולא גדולה היא לסתור הכלל שאמרו כל מה שטרפה בבהמה כנגדו בעוף ואיפכא מסתברא דהכל נקרא בעוף סומכיה ולהטריף בכל מקום, והסכימו האחרונים הבי"ח ומהרש"ל והש"ך ומ"ז ומנ"י דראוי להחמיר לעצמו, ומ"מ נ"ל למעשה דהט"ז כדאי לסמוך על ראשונים המכשירין בזה וק"ל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ניקבה הכוליא²⁵ או נחתכה²⁶ שלא על ידי חולי²⁷ אפילו עד המקום החריץ, והוא הלובן שנכנס תוך הכליות תחת המתנים ששם מעורין הגידים באמצעות הכוליא כשרה²⁸.

ואם נבקעת ע"י חולי לשנים נראה דלכו"ע בכלל לקותא היא, מיהו דוקא אם הגיע ללובן עצמו אבל עד מקום הלובן לא²⁹.

ואם הם מלאים מים זכים כשרה, ואפילו הגיע תוך הלובן ובלבד שהלובן הוא שלם³⁰, ואפילו אם נמצאו המים זכים בשלפוחית קטנה תוך הכוליא כשרה, וכן אם הם מלאים דם נידון כמים זכים וכשרה.

אבל אם נמצא בה ליחה עבה אף על פי שאינה סרוחה, וכן מים עכורים שאינם סרוחים או זכים וסרוחים, טריפה, והוא שיגיעו עד הלובן אף על פי

²⁵ במור כתב ניקבה או חסרה אפי' אם הגיע החסרון וכו', וכתב רש"ל ול"נ שהרי לא מטרפינן נתמסמסה אלא דחשוב כאילו אינו וא"כ כ"ש נחסר דטריפה אם הגיע החסרון עד החריץ ע"כ. ואין זה כלום שאם נחסר או נחתך או ניקב אפי' שמגיע עד החריץ בשירה משום מאי דהוי הוי ואינו הולך ומתגדל הכאב עוד, אבל לקות דהמסמס גריע טפי וכי הגיע למקום חריץ טריפה משום דמכאיבה יותר וכמ"ש הרשב"א והר"ש והר"ן, מ"ז ופר"ח

²⁶ מכת חרב דינו כלקתה הכוליא. הש"ך [ס"ק ז] מפרש דהוא שהוכה בכח בחרב, והתב"ש [ס"ק ד] והכו"פ [ס"ק ה] מפרשים דעשה בו פצעים ע"י ברזל, ולי כל דין זה צ"ע. מיהו כ"ז בהכה בלובן עצמו אבל בשאר הכוליא אין כאן בית מחוש. יד יהודה ח

²⁷ המנ"י כתב דגם הרא"ש והמור לא קאמרי אלא בניקב ונחסר שלא ע"י חולי דע"י חולי הוי כמו לקותא, וכ"כ האו"ה כלל כ"ג דהא דניקבה כשירה דוקא ע"י מחט אבל ע"י חולי לא גרע מנתמסמס, ואף שהב"ח כתב דלמעשה צריך להתישב בדבר מ"מ בנחסר ע"י חולי עכ"פ אין להקל כיון שלא נזכר בדברי הרא"ש כלל וכמ"ש מהרש"ל, וגם הפר"ח מסיק וכתב ולפי מ"ש ההג"ה לקמן בס"ס נ' דאין אנו בקיאים בנתמסמסה יש להחמיר.

²⁸ ודאי במכת חרב לכ"ע בעינן דמטא לקותא למקום חריץ והיינו בתוך החריץ עצמו, ובניקב ונחתך או מים זכים אפילו הגיע תוך החריץ עצמו כשירה דלא מצינו שחילקו בזה שיהא הלובן שלם כמו שחילק המחבר. יד יהודה ז

³⁰ מ"ז [ס"ק ח] מחמיר דדוקא באם נשאר מקצת לובן, ולדעתי צ"ע להתיר גם אם נמחה קצת לובן והיה למים דלא מצינו להתיר זולת באם המים משאר הכוליא ירד למקום הלובן אבל לא באם הלובן עצמו נמחה למים וצ"ע. יד יהודה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

שהלובן הוא שלם³¹. וי"א³² שרק אם נמצא מעט בלובן, וי"א³³ דאפילו במעט מוגלא ולקותא רחוק הרבה ממקום חריץ, טריפה.

וכן אם נמצאו בה מים שמראיהן רע אף על פי שאינם עבים ועכורים אלא כרכומי כמראה הדבש, יש מי שאוסר שלא נעשו כן אלא מחמת חולי ולקותא שהיה בה, ולדעת זה יש לאסור אפילו מראה דם³⁴.

לקתה הכוליא והוא שנעשה בשרה כבשר המת שהבאיש ומתמסמם הבשר עד שאם תאחוזו במקצתו מתמסמם ונופל, טריפה, והוא שהגיע המסמם עד הלובן ולתוך הלובן³⁵.

ז. הכוליא שהקטינה בדקה עד כפול בגסה עד כענבה בינונית

³¹ ותדע במלאים מים זכים הנמי לא הוי לקותא ומעלה יתירה יש בהן דעדיפי מניקב ונחתך דניקב ונחתך פוסל בריאה ומים זכים כשירים בריאה ואפי' הכי כתב ובלבד שהלובן הוא שלם וכן דעתו בלקתה הכוליא במה שכתב עד הלובן, אבל לא כיון יפה דלדעת הטור ובי"ו והרשב"א וסייעתו עד ועד בכלל, ובניקב ונחתך ובמים זכים אפילו שיגיע לתוך הלובן עצמו כשירה ובלחה סרוחה או מים עכורים וזכים וסרוחים וכן בלקותא דהמסמם אם הגיע לתוך הלובן עצמו טריפה אבל אם הגיע עד הלובן ולא תוך הלובן כשירה דעיקר טריפות תלוי בלובן, ולכן כתב הבי"ב בחבורו הגדול ובש"ע אם לא היה הלקות אלא הלובן אעפ"י שכל שאר הכוליא בריאה טריפה.

³² יד יהודה ה וכתב ש לא נמצא בהלובן עצמו גם אם הגיעו עד הלובן היא כשירה נמורה בלא פקפוק, דעת האו"ה כלל נ"ג דין ד' מר"ש בן הפני הכהן בשערים שלו וכ"כ גם הראב"ה הא דצריך בכוליא שתגיע למקום חריץ היינו במכת חרב אבל ע"י מוגלא אפילו לא הגיע למקום חריץ טריפה ומסיק וכו' אם נבקעת לשנים טריפה מוקאמר איוב ט"ז יפלה כליותי עכ"ל האו"ה, משמע לסברא זו דאפילו במעט מוגלא ולקותא רחוק הרבה ממקום חריץ טריפה וכן הביא בי"ב סברת הפוסקים אלו על שם הגהות אשר"י וכן הוא במדרכי בא"ט וכתב וכ"פ מהרש"ל פא"ט סי' פ"ו דבמוגלא אפי' לא הגיע עד הלובן טריפה, וכן בת"ח כלל פ"ט דין א' מביא סברת האוסרים לבסוף, ש"ך ד

³⁴ ר"ל דגם שינוי מראה יש בזה ויש לומר שלא נעשה כן אלא מחמת חולי ולקותא שהיה בה, וכן בספר ל"ח מתמיה על רמ"א שלא הגי"ה לאסור בדם כמו שהגי"ה לאסור במראה הדבש, ולא עיינו לא בד"מ ולא בת"ח, שבד"מ כתב על הבי"ו וז"ל ולא נהירא דטעמא דדם הוא כמ"ש האו"ה שאין זו לקותא הואיל והיא כולה דם אבל בלא"ה לא, רצה לומר ודמראה הדבש מים עכורים מיקרי וכ"כ בת"ח שם בהדיא, ואין להקשות מכבד דג"כ כולה דם ואפ"ה נימוק הכבד והיה לדם טריפה כמבואר בסי' מ"א שם, אין לדמות טריפות זו לזו דהא בכבד כל שנימוק אפילו מים זכים טריפה משא"כ בכוליא דאינה נטרפת אלא במים עכורים וסרוחים ובמראה דם לא מיקרי עכורים כיון שהם צבע הכוליא, מנ"י.

³⁵ ש"ך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

כוליא שהקטינה טריפה³⁶, וכמה תקטן ותטרף, בבהמה דקה עד כפול³⁷ ופול בכלל טריפה³⁸, יתר מכאן כשרה.

ובגסה עד כענבה בינוני וענבה בכלל טריפה, יתר מכאן כשרה.

ודוקא שהקטינה מחמת חולי, אבל היתה קטנה בתולדתה כשרה,

ומנא ידעינן אי הוי מחמת חולי או לא³⁹, חזינן אם הקרום שלה כוויץ בידוע שמחמת חולי הוא וטריפה, ואם אינו כוויץ אלא שהוא עשוי כמדת כוליא, מוכחת מילתא שמתחלת בריאתה היתה כך וכשרה.

ח. ניטל לחי התחתון... שיכולה לחיות על ידי לעיטה והמראה אבל אינה יכולה לחיות על ידי לעיטה והמראה טרפה

לחי התחתון⁴⁰ שניטל בענין דליכא משום עיקור סימנים כשר, והוא שיכולה לחיות ע"י המראה כלומר שתוחבין לה בבית הבליעה עד מקום שאינה

³⁶ שו"ע ונו"כ מד ה

³⁷ בב"י בשם מהר"י ן' חביב פי' מה שפי' בזה לפי שהוקשה לו הא אין ענבה גדולה כפול וכתב רש"ל שאין זה תימא לפי שפירות של ז' מינים שנשתבחה בהו א"י היו משונים בנדלתם לפי הטבע שהרי קבלה בידונו מבעלי התוס' שזית הוא שיעור חצי ביצת תרנגולת אף על פי שאין עתה נמצא כך אלא שנשתנו עכ"ל מ"ז מוקדאמר כפול סתמא ולא קאמר בינונית כמו בענבה משמע דכפול קטנה קאמר והשתא ניחא דענבה בינונית גדול מפול קטן, א"נ אפשר דמלת בינונית קאי לתרווייהו ובמקומן בא"י היו הענבים גדולים וכדאיתא בפ' בתרא דכתובות, ובש"ך כתב דמהר"י חביב מסיק דהוי ענבה ממש וליתא שאינו מסיק אלא דהוי פיגון בלע"ז ואינו ענבי גפן, אבל ל"ג עיקר דהוי ענבה ממש כפשטייה וכדפרישית וכן פי' הב"ח ומהרש"ל וראב"ן פ"ח ועיין במנ"י.

³⁸ בה"ג מכשיר כפול וכענבה וכן דעת הראב"ן בסו"ר רנ"ו והא"ז, ואף על גב דקיי"ל כל שיעורי חכמים להחמיר וכדאיתא בא"ט דף נ"ד, מ"מ כתבו התוס' שם דף מ"ו דה"מ במשנה או בברייתא, ומ"מ אין בזה כדי להקל דאכתי במימרא דאמוראים איכא לפרושי לקולא או לחומרא וא"כ מניין לנו לפרושי הכא לקולא, דאין לומר דבמימרת אמוראים לעולם הוי עד ולא עד בכלל בין לקולא בין לחומרא דא"כ היכי מספקינן במימרת אמוראים בא"ט אי הוי עד ועד בכלל או דילמא עד ולא עד בכלל, ולכן העיקר להחמיר כפסק המתבר ז"ל, פ"ח.

³⁹ בכלבו והאיך נדע בודקין את מקומן אם היא כולה מליאה ואין שם הלל סביבותיה ולא ריקוב כלל או ניכר שכך היתה תחילת ברייתה וכשירה ואם נמצא הלל שם באמת הקטינה ואסור ע"כ.

⁴⁰ שו"ע ונו"כ לג א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

יכולה לחזור, והלעטה, ואם לאו טריפה שלא תוכל לחיות עוד, ואין חילוק בין בהמה לעוף. דהיינו עוף שניטל חרטומו ויכול לחיות ע"י המראה והלעטה כשרה.

ט. ניטלה האם שלה... היא האם היא טרפחת והיא שלפוחית

כבר התבאר לעיל דף מה. ניטלה האם⁴¹ שהולד מונח בה כלומר הרחם כשרה בין בבהמה⁴² בין בעוף וכל שכן ניקב⁴³, ויש מטריפין⁴⁴ בעוף⁴⁵, ויש מחמירין⁴⁶ לאסור בנקב או נימוק משום דמכאיב לה יותר מניטל, ויש להחמיר אם לא בהפסד מרובה.

ניטל השלפוחית⁴⁷ שמימי הרגלים נקיים לתוכה, יש מתירים ויש אוסרים⁴⁸, והכי נהגו⁴⁹ להטריף אפילו בניקב, אם לא בהפסד מרובה⁵⁰.

⁴¹ שו"ע ונו"כ יו"ד מה א

⁴² וכן אם נימוק הולד במעי הבהמה והולד בשחיתת אמו כשירה דמה בכך שנימוק הולד, גם שם באמונת שמואל סי' י"ח ופר"ח.

⁴³ כלומר לפי הכלל דקיי"ל לקמן סי' נ' דכל אבר שאם ניקב טריפה כו' אם ניטל טריפה אלא דיש מחמירין בניקב כו' וכ"כ בד"מ, אבל בניטל האם לכ"ע כשירה כדאיתא במשנה ובש"ס בהדיא.

⁴⁴ והתוס' והפוסקים כתבו לר"ח בעוף טריפה וכן הוא בהנהות ש"ד סי' פ"ח ובאו"ה דמהרש"ל סי' צ"ו וז"ל כתב ראבי"ה שאם ניטל בעוף המעיים וזהו שהביצה מונחת בו ר"ח ור"י פוסקים בעוף לאיסור מא"ז עכ"ל וכ"פ הב"ח דיש להחמיר היכא דליכא הפסד מרובה וכ"פ באו"ה כלל נ"ה דין ט' וכן מסיק בד"מ וכתב וראיתי בא"ז כדבריהם והכי נקטינן.

⁴⁵ אבל תרנגולים שנמצאים בשלייתן ביצים סרוחים ונקרשים יש להכשירן אבל אם המה מעורין בנידין שמחוברין בשליין יש לאוסרן משום נימוק השליא, אמונת שמואל סי' י"ח ופר"ח ע"ש ועיין יד יהודה א העיקר דאין להחמיר כלל.

⁴⁶ הוא הרוקח שמביא ב"י וכתב עליו ואיני יודע מנין לו דסברא הוא דלא חמיר נימוק מניטל עכ"ל וכ"כ רש"ל שלא נראה לו כדברי הרוקח דמנין לו לחלק בין נימוק לניטל ואין להוסיף על הטרפות עכ"ל גם רמ"א בד"מ כ' דהרא"ש ורשב"א ור"ן ור' ירוחם מכשירין אלא דבאין הפסד מרובה החמיר כאן. ט"ז א

⁴⁷ שו"ע ונו"כ שם ב

⁴⁸ כ"כ התוס' בפא"ט דף מ"ח שאם ניקב כים השתן או ניטל טריפה, ומה שלא הזכיר לא במשנה ולא בגמרא שמא הוי בכלל ניקבו הדקין

⁴⁹ וכ"כ מהרש"ל בא"ז שלו שם דיראה לנהוג הכי אלא שבספרו פא"ט סי' מ"ב חזר בו ע"ש, אבל אנו אין לנו אלא פסק רמ"א ולהחמיר אף בהפסד מרובה. רש"ל הביא מעשה שמצאו מחט תחוב בשלל של ביצים והטריפוהו משום שהיה בחלל הגוף ושמא ניקוב א' מהאיברים וכן הוא באו"ה.

⁵⁰ ואולי דוקא בעוף חושש בצירוף דעת האו"ז. מיהו העיקר דאין להחמיר כלל. יד יהודה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

י. איזוהי חרותה כל שצמקה ריאה שלה בידי שמים כשרה בידי אדם טרפה

כבר התבאר לעיל דף נד: שריאה שצמקה דהיינו שנעשה כמו פירות צמוקים, ועדיין לא הגיע להיות יבישה⁵¹, אינה⁵² טריפה אלא אם כן צמקה⁵³ רובה או כולה⁵⁴, אבל אם צמקה מקצתה לבד כשירה.

והוא שצמקה מחמת בני אדם שהפחידה כגון ששחט בהמות אחרות בפניה וכיוצא בזה, אבל אם צמקה בידי שמים כגון שפחדה מקול רעם, או שראתה זיקים וכיוצא בזה, או מפחד שאר הבריות כגון משאגת אריה⁵⁵ וקול שחל וכיוצא בזה, אפילו צמקה כולה כשרה דהדרא בריא.

אם הופחדה⁵⁶ בידי אדם שהפחידה על ידי שאר בריות, כגון שיסה בה את הכלב, או רדפה אדם לראשי צוקין, ויראה שתפול וכדומה, וכן אם הופחדה על ידי אדם בדלא ידעה מאין בא לה, כגון שיורה בקנה שריפה, המשמיע קול גדול ולא ראתה ממי יצא וכדומה, בכל אלו הוה להו כבידי אדם.

⁵¹ שמי"ח שם כט

⁵² שו"ע ונו"כ לו יד

⁵³ מיהו היכא דיבשה אונה שלימה אף על פי שאינה נפרכת בצפורן כתב בהג"א מא"ז בשם בה"ג דטריפה אך מניחין אותה במים וממשמש בה או יתן מים לתוך הקנה אם תחזור לברייתה כשירה, וכ"פ מהרש"ל פא"ט סי' כ"ב וכתב הטעם דכיון שצמקה אונה שלימה הוי כחסרה האונה ול"ד לצמקה ריאה מקצתה דחסרון מבפנים לאו שמיה חסרון דלא כב"י וד"מ. וכתב הש"ך ונראה דבדיקה דהג"א נוהגת ג"כ עכשיו דהיינו כמו בדיקה שכתב הרב ס"ט וכ"כ רש"ל שם ע"כ ע"ש.

⁵⁴ ופירוש צמקה שאינה נפרכת בצפורן כמו יבשה ולא צריך בדיקה אא"כ צמקה כולה או רובה

⁵⁵ וכתב הפרי"ח וז"ל בס' צידה לדרך פסק כהרשב"א דאף בשאגת אריה ושאר בריות טריפה וכ"פ הרע"ב בפירוש המשניות וכן נראה שהוא דעת הרוקח, ונ"ל שטעמם משום דעובדא דרבה בר בר חנא דאשכח דיכרי במדברא דצמיק ריאה דידהו והצריכום בדיקה לכאורה הכי מוכח דטפי שכיח במדברא שאגת אריה ושאר בריות ורעמים דהוי בידי שמים מבידי אדם דלא שכיח כולי האי והו"ל למיתלי לקולא ולא לאצרכינה בדיקה, אלא משמע דהילכתא כהרשב"א ואריה ושאר בריות שכיח במדברא ומש"ה הצריכום בדיקה וראוי לחוש לסברא זו עכ"ל, והיודע יבחר. חגורת שמואל שם.

⁵⁶ שמי"ח שם לב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

**יא. דיכרי דצמיק ריאה דידהו ... בקייטא אייתי משיכלי חיורי
... בסיתוא אייתי משיכלי שיחומי ... ואנחינהו מעת לעת
אי הדרא בריא כשרה ואי לא טרפה**

ריאה שצמקה⁵⁷, אם שהטוה מיד אחר שפחדה אין סברא שבזמן מועט כזה צמקה הריאה, ומסתברא דנושנת היא, והוה ליה ספיקא בידי שמים⁵⁸ וצריכה בדיקה. ואם עבר מעט זמן י"א⁵⁹ שכיון שודאי היה פחד בידי שמים כשרה וי"א⁶⁰ שצריכה בדיקה, כמו שיבואר. ואם ספק אם היה בידי אדם או בידי שמים צריכה בדיקה לכו"ע.

כיצד נבדוק לידע אם היא בידי אדם אם לא⁶¹, משימין אותה במים מעת לעת, אם חזרה ללחותה בידוע שאינה בידי אדם וכשרה, ואם לא שנשאר

⁵⁷ שו"ע ונו"כ שם טו

⁵⁸ כ"כ במ"ז שם כא וכתב בן גלפע"ד להוכיח מן התלמוד כר"ן דאמאי דאמר רבה בב"ח אשכח במדבר דיכרי דצמיק ריאה דידהו שאיל בי מדרשא א"ל שיבדוק במשיכלי חיורי כו' ואילו במתני' דתנן הרותא בידי שמים כשרה לא הוצרך לשום שאלה כבי מדרשא אלא ברור דמתני' דיש בירור דנעשה בידי שמים א"צ בדיקה רק בהנהו שנמצאים ולא נודע מה נעשה בהם ורש"ל הביא ג"כ הוכחה נכונה דאי ס"ד דצריכה בדיקה א"כ הדבר ספק ולמה שנה התנא הרותא בידי שמים בין הכשירות כיון דצריך בדיקה יש בו צד לטריפות ג"כ ואמאי לא שנאה בין הטריפות תחלה

⁵⁹ דעת הר"ן ורמ"א ומהרש"ל וש"ך ל.

⁶⁰ דעת הרשב"א ולבוש וט"ז כא

⁶¹ ברמ"א שם הוסיף אם הדבר ספק מאיזה דבר בא לה והלבוש השמיט הג"ה זו נראה משום דהיה קשה ליה נמי בקושיות המ"ז שהקשה על רמ"א דכאן פוסק כהר"ן משמע דבודאי בידי שמים כגון היכי שראינו שרדף אחריה הארי לפנינו או ששומעת קול רעמים ושעה או שתים אחר זה שחטוה אין צריך לבדוק, ובסמוך בהג"ה כתב ואם נראה שבא לה בידי שמים אין להכשיר בלא בדיקה ובזה יש לסמוך על בדיקתנו ופוסק כהרשב"א שכתב מיהו היכא דרדף אחריה ארי לפנינו או ששמעה שאנת אריה וקול שהל או רעמים ושחטוה ונמצא שצמקה הריאה שלה צריך עיון כיון דאיכא קמן מידי למתלי תלינן או לא תלינן כו' ע"כ והובא בב"י, ור"ל או לא תלינן ולמיהוש דילמא מקודם לכן הפחידוה ג"כ בידי אדם ומכח זה צמקה, ולכך השמיט המחבר זה וכתב וכיצד נדע אם הוא בידי אדם או לא משמע אף במקום דנראה שבא לה בידי שמים אפ"ה בכלל ספק הוא אם הוא בידי אדם או לא וצריך בדיקה, מיהו אם הדעת נוטה הרבה שבאה לה בידי שמים כגון דראינו ארי רדף אחריה או ששמעה קול שאנת אריה לפנינו ושעה או שתים אחר זה שחטוה אפ"ה אין להכשיר בלא בדיקה ולחוש להרשב"א שמסתפק בזה ונוכל לסמוך על בדיקתנו כיון שהר"ן הכשיר בזה בלא בדיקה נוכל לסמוך עכ"פ בזה בבדיקתנו. אבל הש"ך בנה"כ מיישב גם דברי רמ"א דמה שמני"ה למעלה אם הדבר ספק כו' היינו להורות דאפילו בספק לא מהני בדיקה לדידן ובודאי שבא לה בידי אדם לא מהני בדיקה אפילו להמחבר אבל בודאי שבא לה בידי שמים סמך אמ"ש אח"כ ולא רצה להכשיר לגמרי בלא בדיקה כדעת הר"ן כיון שהרשב"א חולק, ודבריו נכונים הם דלא כהמ"ז שהניח זה בצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

בה קצת צימוק בידי אדם היא וטריפה. וצריך שתחזור מאליה ולא על ידי משמוש ומיעוד.

ובאיזה מים בודקין אותה, בימי החורף שהעת קר לוקחין כלי חרס שאינו לבן וגם אינו מחופה באבר, מפני שטבעו שאין המים שבו ממהרין להתקרר, וממלאין אותו מים פושרין שיהיו חמין כמו צוננין בימות הקיץ שעמדו מעט בבית, בין של נהר בין של מעיין, שאם היו חמין יותר או קרים יותר אינם מרככין ואדרבה מצמקין אותה יותר אלא יהיו פושרין, ומניחין אותה במ ואין צריך שתהא פי הקנה לחוץ, אלא אפילו יבואו המים לתוכו, והוא שיהיו פושרין כל מעת לעת שלא יתקררו.

ובקיץ בודקין אותה בכלי חרס לבן מחופה באבר מפני שטבעו ממהר להתקרר, ונותנין בו מים קרים שעמדו מעט בבית אחר שנשאבו, שערך קרים בקיץ הוא כמו פושר בחורף, ומניחין אותה בו כל מעת לעת אולי תחזור ללחותה.

ואנו אין לנו לסמוך על בדיקה זו שאין אנו בקיאים בבדיקה, מיהו אם הדעת נוטה הרבה שבאה לה בידי שמים, כגון שנודע ששמעה קול רעם ונבהלה ונרתעה לאחוריה כדרך בהמות הנבהלות, ולא ראינו סבה אחרת⁶². למרות שאין להכשיר בלא בדיקה נוכל לסמוך על בדיקותינו. וי"א⁶³ שאם נראה שבא לה בידי שמים אינה צריכה בדיקה כלל. אולם אם נבדקה ולא חזרה לברייתה הרי היא טריפה⁶⁴.

**יב. הגלודה שפסולה ואם נשתייר בו ... ברוחב כסלע על פני
כל השדרה ... ראשי פרקים ... מקום טיבורו**

⁶² שמי"ח שם ל והוכיח כן ממהר"ל

⁶³ דעת מהרש"ל שם דאם נראה שבא לה בידי שמים אין צריך בדיקה כלל, וכן פסק הט"ז וכתב מילתא בטעמא וז"ל דבשלמא במידי דתלוי בבדיקה יש לנו להחמיר כיון שאין אנו בקיאים משא"כ במידי דלא תלוי בבקיות כמונו כמוהם להכשיר, וכן פסק הש"ך לא.

⁶⁴ כן כתב בש"ך ומיהו ודאי היכא דבדקה ולא חזרה לברייתא לכ"ע טריפה דמוכחא מילתא דמקודם לכן הפחדה ג"כ בידי אדם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף נד: שהגלודה אסורה⁶⁵, והוא בהמה שנפשטה עורה מחמת שחיז או מחמת חולי או מחמת מלאכה.

ואם נשתייר ברוחב סלע על כל פני אורך השדרה, וכרוחב סלע על כל מקום טיבורה, וכרוחב סלע על ראשי כל פרק ופרק מפרקיה כשרה, שע"י אותו שיעור מעלה ארוכה וחוזרת כל עורה לקדמותה.

על פני אורך השדרה כולה

מקום טיבור

עור בית הפרסות

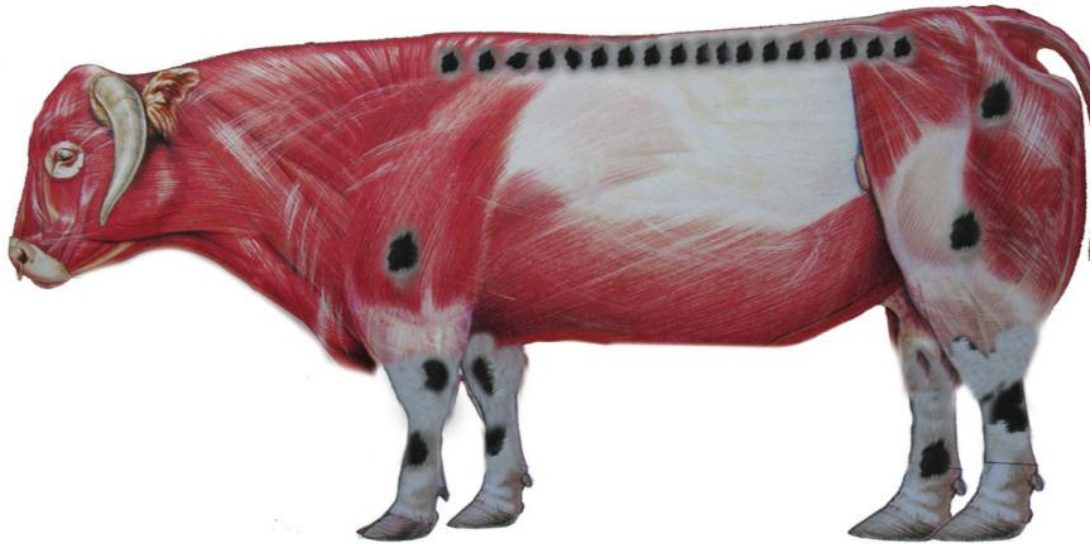
⁶⁵ שו"ע ונו"כ נמ א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

יג. ניטל מקום השדרה וכולו קיים ניטל מקום טיבורו וכולו קיים ניטלו ראשי פרקים וכולו קיים מאי תיקו ... כל העור כולו מציל בגלודה

אם ניטל מקום⁶⁶ כל השדרה או מקום כל פרק ופרק ממנה או מקום טיבורה והשאר כולו קיים, ואפילו ניטל משני מקומות מאלו השלשה הרי זו כשרה,

⁶⁶ שו"ע ונו"כ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ויש אוסרים⁶⁷. אבל אם ניטל⁶⁸ העור בכל אלו הג' מקומות ברוחב סלע אף על גב ששאר כל העור קיים טריפה⁶⁹.

⁶⁷ הרשב"א אוסר בזה וכן דעת רבינו ירוחם ריש נט"ו וגם בטור ובשלטי גבורים הביאו סברא זו וכ"פ מהרש"ל פא"ט סי' נ"א וכ"פ הב"ח ש"ך, ולשון הט"ז א' ו דדוקא שלשתן ביחד מצילין ומנינים בגלודה ואם הן שלשתן סופו להתגדל אבל אם ניטל אחד משלשתן אין סופו להתגדל וגם לא מניין ומציל על כן היא מרפה. כן דעת הפר"ח להטריף אף במקום הפסד מרובה ולא הכשיר אלא בנשתייר שאר העור ורוחב סלע על כל גבי השדרה, וכן בנשתייר שאר העור ורוחב סלע על מקום טיבורה, הואיל דשיעור אחר מצטרף להציל כגון זו שכל שאר עור הגוף קיים וחד מהנך תרי מקומות אף שלא בשעת הדחק יש להכשיר אבל בשאר העור ובשיור סלע במקומות אחרים אין להכשיר כלל ע"ש ודו"ק.

⁶⁸ רמ"א שם

⁶⁹ דדוקא ניטל ברוחב סלע ע"פ כל אורך השדרה וכן ברוחב סלע על כל שאר המקומות, אבל בציר מרוחב סלע באותן המקומות לית קפידא, אף על גב דבעינן כל רוחב סלע באותן המקומות היינו שניטל כל העור ובאותן מקומות כאנו להציל הוא דבעינן שישאר כל רוחב סלע כדי להציל מגלודה אבל היכא שלא נטל עורה אלא מאותן מקומות לא בעינן כל רוחב סלע, וכ"פ רש"ל. אבל האחרונים הש"ך ב והפר"ח השיגו עליו וכתבו דאין להכשיר אלא כשניטל קצת מן החוליות או קצת ראשי הפרקים ניטלו אבל עכ"פ הרוב מהחוליות והראשי פרקים לא ניטלו כלל, דאין הדעת נותנת כלל להטריף משום ניטל חוליא אחת או שתים, או אחד מראשי הפרקים או שתים, אבל כשניטלו כל החוליות וכל ראשי פרקים מקצתן ולא נשתייר רוחב סלע כלל, ודאי הדעת נותנת להטריף כיון שבכל אורך השדרה וכל ראשי הפרקים ליכא רוחב סלע כלל, ונ"ל אבל בהא אם ניטל רוחב סלע על פני כל השדרה ורוחב סלע על מקום טיבורה אף שאחד מג' מקומות וגם שאר כל העור קיים אזלינן לחומרא כנ"ל, ודוקא ניטל ברוחב סלע ע"פ כל אורך השדרה וברוחב סלע על מקום טיבורה אבל בניטל אחד מהם בציר מרוחב סלע סמכינן בהא אדעת רש"ל והמחבר להכשיר ודו"ק.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי מסכת חולין

יד. אלו שעורותיהן כבשרן

כבר התבאר במסכת זבחים דף כח. שיש שעורותיהם⁷⁰ כבשרם בין לאיסור אכילה בין לטומאה, ובכללם עור שתחת האליה, שמיטמא מן הנבילה.

טו. השוחט את העולה להקטיר כזית מעור של תחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת

⁷⁰ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ד הלכה כא, והלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ועוד התבאר שם שדברים⁷¹ שאינן ראויין לא לאכילה ולא להקטרה אינן חשובין לענין מחשבת הקרבנות ובכללם העור של בהמה כולו⁷², חוץ מעור שתחת⁷³ האליה שהוא ראוי לאכילה, ואם חשב מחשבת אכילה חוץ לזמנו פיגול, ומחשבת אכילה חוץ למקומו, פסול, אולם י"א שאינו כאליה ממש שאינו ראוי להקטרה ואם חשב להקטירו אינו פוסל ומפגל, מלבד בקרבן עולה⁷⁴. כיון שאם כיון בהקטרה על דבר שאינו ראוי להקטרה אינו פוסל ומפגל⁷⁵. וי"א⁷⁶ שראוי להקטרה שבשלמי כבש שאליתו קריבה, העור נמי קרב, דכי היכי דלענין אכילה חשיב ליה בשר, לענין מצות הקטרה נמי בשר הוא.

י"א⁷⁷ שגם עור בית הבושת בקרבן שלמים דינו כבשר ואם מחשב לאוכלו חוץ לזמנו או חוץ למקומו פוסל ומפגל.

⁷¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יד הלכה ז

⁷² צ"ע אמאי לא הזכיר עור בית הבושת שהוא כבשר כדאיתא ברמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ד הלכה כא, והלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ט, ואין לומר דבכא איירי בעולה שאינה באה מנקיבה ועור בית הבושת הוא הרחם, שהרי הכא הזכיר שראוי לאכילה וא"כ איירי במחשבת אכילה חוץ לזמנו שלא שייך העולה, ועיין קהלת יעקב לרבי יעקב אלבעלי מאכ"א פרק ד הלכה כא שכתב בל לענין מחשבת פיסול אין המחשבה פוסלת בהם ולא משום דלאו אכילה אלא משום דהכהנים לא אכלי ליה ולא חשיב לגבייהו ומשו"ה אין המחשבה פוסלת אבל לגבי טומאה ונבלה חשיב שפיר אכילה כיון דאכלי להו אינשי. אולם זה צ"ע דהא בגמ' אמרינן להדיא שעור האליה אין הכהנים אוכלים ובכל זאת פוסל "סד"א ה"מ לענין טומאה דרכיך מצטרף אבל הכא אימא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ולא עבידי מלכים דאכלי הכי אימא לא קמ"ל" וצ"ע. ועיין שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא – יורה דעה סימן כו שכתב שעור בית הבושת נהג בשאר זבחים ועיי"ש מש"כ גבי עור השליל. אולם אם נאמר שעור האליה קרב כאליה א"כ מוכן שהרמב"ם נקטו כיון שקרב גם בכבש שלמים ושייך בו מחשבת פסול בעולה ובשלמים בין באכילה בין בהקטרה.

⁷³ כס"מ שם

⁷⁴ שהרי כיון שהוא כבשר כמבואר בפ"ד מהל' מאכ"א הל' כ"א וז"ל, ואלו שערותיהן כבשרן וכו' ועור שתחת האליה וכו' כל אלו העורות כשהן רכות הרי הן כבשר לכל דבר, בין לאיסור אכילה בין לטומאה עכ"ל. א"כ הוי מחשב בעולה בבשר שהוא ראוי להקטרה ואינו כעור שמפשיטין. אבהא"ז שם

⁷⁵ וכ"כ בתורת הקדשים יט. אות ט

⁷⁶ פסקי רי"ד כאן

⁷⁷ כ"כ בתורת הקדשים שם אות י לדעת הרמב"ם וכתב שדעת רש"י אינו כן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

